ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 04/അധ്യായഃ 03

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 04

ദിത്യാ അദിത്യൈ ശാപദാനമ്

വ്യാസ ഉവാച

കാരണാനി ബഹൂന്യത്രാപ്യവതാരേ ഹരേഃ കില .

സർവേഷാം ചൈവ ദേവാനാമംശാവതരണേഷ്വപി .. 1 ..

വസുദേവാവതാരസ്യ കാരണം ശൃണു തത്ത്വതഃ .

ദേവക്യാശ്ചൈവ രോഹിണ്യാ അവതാരസ്യ കാരണമ് .. 2 ..

ഏകദാ കശ്യപഃ ശ്രീമാന്യജ്ഞാർഥം ധേനുമാഹരത് .

യാചിതോഽയം ബഹുവിധം ന ദദൗ ധേനുമുത്തമാമ് .. 3 ..

വരുണസ്തു തതോ ഗത്വാ ബ്രഹ്മാണം ജഗതഃ പ്രഭുമ് .

പ്രണമ്യോവാച ദീനാത്മാ സ്വദുഃഖം വിനയാന്വിതഃ .. 4 ..

കിം കരോമി മഹാഭാഗ മത്തോഽസൗ ന ദദാതി ഗാമ്[1] .

ശാപോ മയാ വിസൃഷ്ടോഽസ്മൈ ഗോപാലോ ഭവ മാനുഷേ .. 5 ..

ഭാര്യേ ദ്വേ അപി തത്രൈവ ഭവേതാം ചാതിദുഃഖിതേ .

യതോ വത്സാ രുദന്ത്യത്ര മാതൃഹീനാഃ സുദുഃഖിതാഃ .. 6 ..

മൃതവത്സാദിതിസ്തസ്മാദ്ഭവിഷ്യതി ധരാതലേ .

കാരാഗാരനിവാസാ ച തേനാപി ബഹുദുഃഖിതാ .. 7 ..

വ്യാസ ഉവാച

തച്ഛ്രുത്വാ വചനം തസ്യ യാദോനാഥസ്യ പദ്മഭൂഃ .

സമാഹൂയ മുനിം തത്ര തമുവാച പ്രജാപതിഃ .. 8 ..

കസ്മാത്ത്വയാ മഹാഭാഗ ലോകപാലസ്യ ധേനവഃ .

ഹൃതാഃ പുനർന ദത്താശ്ച കിമന്യായം കരോഷി ച .. 9 ..

ജാനൻ ന്യായം മഹാഭാഗ പരവിത്താപഹാരണമ് .

കൃതവാൻകഥമന്യായം സർവജ്ഞോഽസി മഹാമതേ .. 10 ..

അഹോ ലോഭസ്യ മഹിമാ മഹതോഽപി ന മുഞ്ചതി .

ലോഭം നരകദം നൂനം പാപാകരമസമ്മതമ് .. 11 ..

കശ്യപോഽപി ന തം ത്യക്തും സമർഥഃ കിം കരോമ്യഹമ് .

സർവദൈവാധികസ്തസ്മാല്ലോഭോ വൈ കലിതോ മയാ .. 12 ..

ധന്യാസ്തേ മുനയഃ ശാന്താ ജിതോ യൈർലോഭ ഏവ ച .

വൈഖാനസൈഃ ശമപരൈഃ പ്രതിഗ്രഹപരാങ്മുഖൈഃ .. 13 ..

സംസാരേ ബലവാഞ്ഛത്രുർലോഭോഽമേധ്യോഽവരഃ സദാ .

കശ്യപോഽപി ദുരാചാരഃ കൃതസ്നേഹോ ദുരാത്മനാ .. 14 ..

ബ്രഹ്മാപി തം ശശാപാഥ കശ്യപം മുനിസത്തമമ് .

മര്യാദാരക്ഷണാർഥം ഹി പൗത്രം പരമവല്ലഭമ് .. 15 ..

അംശേന ത്വം പൃഥിവ്യാം വൈ പ്രാപ്യ ജന്മ യദോഃ കുലേ .

ഭാര്യാഭ്യാം സംയുതസ്തത്ര ഗോപാലത്വം കരിഷ്യസി .. 16 ..

വ്യാസ ഉവാച

ഏവം ശപ്തഃ കശ്യപോഽസൗ വരുണേന ച ബ്രഹ്മണാ .

അംശാവതരണാർഥായ ഭൂഭാരഹരണായ ച .. 17 ..

തഥാ ദിത്യാദിതിഃ ശപ്താ ശോകസന്തപ്തയാ ഭൃശമ് .

ജാതാ ജാതാ വിനശ്യേരംസ്തവ പുത്രാസ്തു സപ്ത വൈ .. 18 ..

ജനമേജയ ഉവാച

കസ്മാദ്ദിത്യാ ച ഭഗിനീ ശപ്തേന്ദ്രജനനീ മുനേ .

കാരണം വദ ശാപേ ച ശോകസ്തു മുനിസത്തമ .. 19 ..

സൂത ഉവാച

പാരീക്ഷിതേന പൃഷ്ടസ്തു വ്യാസഃ സത്യവതീസുതഃ .

രാജാനം പ്രത്യുവാചേദം കാരണം സുസമാഹിതഃ .. 20 ..

വ്യാസ ഉവാച

രാജൻ ദക്ഷസുതേ ദ്വേ തു ദിതിശ്ചാദിതിരുത്തമേ .

കശ്യപസ്യ പ്രിയേ ഭാര്യേ ബഭൂവതുരുരുക്രമേ .. 21 ..

അദിത്യാം മഘവാ പുത്രോ യദാഭൂദതിവീര്യവാൻ .

തദാ തു താദൃശം പുത്രം ചകമേ ദിതിരോജസാ .. 22 ..

പതിമാഹാസിതാപാങ്ഗീ പുത്രം മേ ദേഹി മാനദ .

ഇന്ദ്രഖ്യബലം വീരം ധർമിഷ്ഠം വീര്യവത്തമമ് .. 23 ..

താമുവാച മുനിഃ കാന്തേ സ്വസ്ഥാ ഭവ മയോദിതേ .

വ്രതാന്തേ ഭവിതാ തുഭ്യം ശതക്രതുസമഃ സുതഃ .. 24 ..

സാ തഥേതി പ്രതിശ്രുത്യ ചകാര വ്രതമുത്തമമ് .

നിഷിക്തം മുനിനാ ഗർഭം ബിഭ്രാണാ സുമനോഹരമ് .. 25 ..

ഭൂമൗ ചകാര ശയനം പയോവ്രതപരായണാ .

പവിത്രാ ധാരണായുക്താ ബഭൂവ വരവർണിനീ .. 26 ..

ഏവം ജാതഃ സുസംപൂർണോ യദാ ഗർഭോഽതിവീര്യവാൻ .

ശുഭ്രാംശുമതിദീപ്താങ്ഗീം ദിതിം ദൃഷ്ട്വാ തു ദുഃഖിതാ .. 27 ..

മഘവത്സദൃശഃ പുത്രോ ഭവിഷ്യതി മഹാബലഃ .

ദിത്യാസ്തദാ മമ സുതസ്തേജോഹീനോ ഭവേത്കില .. 28 ..

ഇതി ചിന്താപരാ പുത്രമിന്ദ്രം ചോവാച മാനിനീ .

ശത്രുസ്തേഽദ്യ സമുത്പന്നോ ദിതിഗർഭേഽതിവീര്യവാൻ .. 29 ..

ഉപായം കുരു നാശായ ശത്രോരദ്യ വിചിന്ത്യ ച .

ഉത്പത്തിരേവ ഹന്തവ്യാ ദിത്യാ ഗർഭസ്യ ശോഭന .. 30 ..

വീക്ഷ്യ താമസിതാപാങ്ഗീം സപത്നീഭാവമാസ്ഥിതാമ് .

ദുനോതി ഹൃദയേ ചിന്താ സുഖമർമവിനാശിനീ .. 31 ..

രാജയക്ഷ്മേവ സംവൃദ്ധോ നഷ്ടോ നൈവ ഭവേദ്രിപുഃ .

തസ്മാദങ്കുരിതം ഹന്യാദ്ബുദ്ധിമാനഹിതം കില .. 32 ..

ലോഹശങ്കുരിവ ക്ഷിപ്തോ ഗർഭോ വൈ ഹൃദയേ മമ .
യേന കേനാപ്യുപായേന പാതയാദ്യ ശതക്രതോ .. 33 ..
സാമദാനബലേനാപി ഹിംസനീയസ്ത്വയാ സുതഃ .
ദിത്യാ ഗർഭോ മഹാഭാഗ മമ ചേദിച്ഛസി പ്രിയമ് .. 34 ..
വ്യാസ ഉവാച
ശ്രുത്വാ മാതൃവചഃ ശക്രോ വിചിന്ത്യ മനസാ തതഃ .
ജഗാമാപരമാതുഃ സ സമീപമമരാധിപഃ .. 35 ..
വവന്ദേ വിനയാത്പാദൗ ദിത്യാഃ പാപമതിർനൃപ .
പ്രോവാച വിനയേനാസൗ മധുരം വിഷഗർഭിതമ് .. 36 ..
ഇന്ദ്ര ഉവാച
മാതസ്ത്വം വ്രതയുക്താസി ക്ഷീണദേഹാതിദുർബലാ .
സേവാർഥമിഹ സമ്പ്രാപ്തഃ കിം കർതവ്യം വദസ്വ മേ .. 37 ..
പാദസംവാഹനം തേഽഹം കരിഷ്യാമി പതിവ്രതേ .
ഗുരുശുശ്രൂഷണാത്പുണ്യം ലഭതേ ഗതിമക്ഷയാമ് .. 38 ..
ന മേ കിമപി ഭേദോഽസ്തി തഥാദിത്യാ ശപേ കില .
ഇത്യുക്ത്വാ ചരണൗ സ്പൃഷ്ടാ സംവാഹനപരോഽഭവത് .. 39 ..
സംവാഹനസുഖം പ്രാപ്യ നിദ്രാമാപ സുലോചനാ .
ശ്രാന്താ വ്രതകൃശാ സുപ്താ വിശ്വസ്താ പരമാ സതീ .. 40 ..
താം നിദ്രാവശമാപന്നാം വിലോക്യ പ്രാവിശത്തനുമ് .
രൂപം കൃത്വാതിസൂക്ഷ്മഞ്ച ശസ്ത്രപാണിഃ സമാഹിതഃ .. 41 ..
ഉദരം പ്രവിവേശാശു തസ്യാ യോഗബലേന വൈ .
ഗർഭം ചകർത വജ്രേണ സപ്തധാ പവിനായകഃ .. 42 ..
രുരോദ ച തദാ ബാലോ വജ്രേണാഭിഹതസ്തഥാ .
മാ രുദേതി ശനൈർവാക്യമുവാച മഘവാനമുമ് .. 43 ..
ശകലാനി പുനഃ സപ്ത സപ്തധാ കർതിതാനി ച .
തദാ ചൈകോനപഞ്ചാശന്മരുതശ്ചാഭവന്നൃപ .. 44 ..

തദാ പ്രബുദ്ധാ സുദതീ ജ്ഞാത്വാ ഗർഭം തഥാകൃതമ് .

ഇന്ദ്രേണ ഛലരൂപേണ ചുകോപ ഭൃശദുഃഖിതാ .. 45 ..

ഭഗിനീകൃതം തു സാ ബുദ്ധ്വാ ശശാപ കുപിതാ തദാ .

അദിതിം മഘവന്തഞ്ച സത്യവ്രതപരായണാ .. 46 ..

യഥാ മേ കർതിതോ ഗർഭസ്തവ പുത്രേണ ഛദ്മനാ .

തഥാ തന്നാശമായാതു രാജ്യം ത്രിഭുവനസ്യ തു .. 47 ..

യഥാ ഗുപ്തേന പാപേന മമ ഗർഭോ നിപാതിതഃ .

അദിത്യാ പാപചാരിണ്യാ യഥാ മേ ഘാതിതഃ സുതഃ .. 48 ..

തസ്യാഃ പുത്രാസ്തു നശ്യന്തു ജാതാ ജാതാഃ പുനഃ പുനഃ .

കാരാഗാരേ വസത്വേഷാ പുത്രശോകാതുരാ ഭൃശമ് .. 49 ..

അന്യജന്മനി ചാപ്യേവ മൃതാപത്യാ ഭവിഷ്യതി .

വ്യാസ ഉവാച

ഇത്യുത്സൃഷ്ടം തദാ ശ്രുത്വാ ശാപം മരീചിനന്ദനഃ .. 50 ..

ഉവാച പ്രണയോപേതോ വചനം ശമയന്നിവ .

മാ കോപം കുരു കല്യാണി പുത്രാസ്തേ ബലവത്തരാഃ .. 51 ..

ഭവിഷ്യന്തി സുരാഃ സർവേ മരുതോ മഘവത്സഖാഃ .

ശാപോഽയം തവ വാമോരു ത്വഷ്ടാവിംശേഽഥ ദ്വാപരേ .. 52 ..

അംശേന മാനുഷം ജന്മ പ്രാപ്യ ഭോക്ഷ്യതി ഭാമിനീ .

വരുണേനാപി ദത്തോഽസ്തി ശാപഃ സന്താപിതേന ച .. 53 ..

ഉഭയോഃ ശാപയോഗേന മാനുഷീയം ഭവിഷ്യതി .

വ്യാസ ഉവാച

പതിനാശ്വാസിതാ ദേവീ സന്തുഷ്ടാ സാഭവത്തദാ .. 54 ..

നോവാച വിപ്രിയം കിഞ്ചിത്തതഃ സാ വരവർണിനീ .

ഇതി തേ കഥിതം രാജൻ പൂർവശാപസ്യ കാരണമ് .. 55 ..

അദിതിർദേവകീ ജാതാ സ്വാംശേന നൃപസത്തമ .. 56 ..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം .. ചതുർഥസ്കന്ധേ ദിത്യാ അദിത്യൈ ശാപദാനം നാമ തൃതീയോഽധ്യായഃ .. 3 ..

1. ഇരാവതീർവരുണ ധേനവോ വാം മധുമദ്വാം സിന്ധവോ മിത്ര ദുഹ്രേ. - ഋ. 5.69.2 (http://aksharamukha.appspot.com/api/website?source=Devanagari&target=Malayalam&preOptions=[]&postOptions=[]&nativize=false&url=https://sa.wikisource.org/s/13zr)

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_04/അധ്യായഃ_03&oldid=354853"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

-